

Sygn. akt II CSK 465/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa K. W.

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 marca 2014 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 stycznia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...]
na rzecz adwokata A. S. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych
powiększoną o należny podatek od towarów i usług tytułem
kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi
z urzędu w postępowaniu kasacyjnym**

**3. nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego
na rzecz strony pozwanej.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda K. W. wniesioną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 27 kwietnia 2012 r., którym oddalono powództwo K. W. o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego Skarbu Państwa - Zakładu Karnego w W. kwoty 150.000 zł. tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez powoda krzywdę w związku z nieodpowiednimi warunkami odbywania kary pozbawienia wolności zważyć należy, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa przez sądy oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, implikuje poddanie jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących ją do przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący oparł na zarzucie nieważności postępowania przed Sądem pierwszej instancji polegającej na pozbawieniu powoda możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 1997 r., I CKN 825/97, OSNC 1998, nr 5, poz.81). Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera zarzutu nieważności postępowania przed sądem

drugiej instancji, lecz opiera się na zarzucie niewłaściwego, zdaniem skarżącego, rozstrzygnięcia apelacji powoda przez nieuwzględnienie sformułowanego w niej zarzutu nieważności postępowania przed sądem pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2001 r. I CKN 999/98, niepubl.). W rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji wyczerpująco odniósł się do sformułowanego w apelacji powoda zarzutu nieważności postępowania przez Sądem Okręgowym oraz argumentów wspierających ten zarzut, wskazując na znajdujące oparcie w aktach sprawy przyczyny uznania tego zarzutu apelującego za niezasadny.

W judykaturze i doktrynie przyjmuje się zgodnie, iż pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. ma miejsce, gdy z powodu wadliwych czynności procesowych sądu lub strony przeciwnej, skarżący nie mógł brać i nie brał udziału nie tylko w toku całego postępowania, ale także w jego istotnej części, przy czym chodzi o całkowite faktyczne pozbawienie strony możliwości obrony (por. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, niepubl., wyrok Sądu Najwyższego z 13.06.2002 r., sygn. V CKN 1057/00, niepubl.), polegające przykładowo na niezawiadomianiu strony o terminie posiedzeń sądowych, pozbawieniu możliwości składania pism procesowych czy wniosków dowodowych.

Wskazana podstawa nieważności postępowania nie zachodziła w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, albowiem mimo zakreślenia powodowi przez Sąd Okręgowy terminu do złożenia wniosków dowodowych z pouczeniem o skutkach jego bierności procesowej, powód takich wniosków nie złożył na jakimkolwiek etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, czego zresztą skarżący nie kwestionuje. Nie przejawiał także aktywności procesowej w postępowaniu apelacyjnym mimo, że był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika z urzędu i brak było przeszkód do ewentualnego uzupełnienia postępowania dowodowego w kierunku wskazanym przez powoda (co dotyczy zwłaszcza wniosku o przesłuchanie powoda w charakterze strony, ale także wszelkich innych wniosków dowodowych) i poczynienia przez Sąd drugiej instancji ewentualnych uzupełniających ustaleń faktycznych, co jest nie tylko dopuszczalne, ale i pożądane w systemie apelacji pełnej.

W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego w odniesieniu do pełnomocnika powoda z urzędu znajduje oparcie w art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r.- Prawo o advokaturze (tekst jedn. Dz. U. 2009, nr 146, poz.1188) oraz § 2 ust. 3 w związku z § 11 ust. 1 punkt 25 w związku z § 13 ust. 4 punkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. 2013, nr 461 - j.t.).

Odstąpienie od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego uzasadnione jest jego sytuacją życiową i materialną (art. 102 k.p.c.).

aw

es